ואח"כ [א] שעיר הנעשה בחוץ שנאמר ישעיר

עזים אחד חמאת מלבד חמאת הכפורים

ואח"כ אילו ואיל העם ואח"כ אימורי חמאת

ואח"כ תמיד של בין הערבים מאי מעמא

דרבי אליעזר עביד כדכתיב עביד ברישא

דתורת כהנים והדר עביד דחומש הפקודים

ורבי עקיבא כדקתני מעמא מלבד עולת

הבקר אשר לעולת התמיד אלמא מוספין

עם תמיד של שחר עביד להו ורבי אליעזר

האי מלבד חמאת הכפורים מאי עביד ליה

ההוא מיבעי ליה שעל מה שזה מכפר זה

מכפר רבי יהודה אומר משמו אחד קרב עם

תמיד של שחר וששה עם תמיד של בין

הערבים רבי אלעזר בר' שמעון אומר משמו

ששה קרבין עם תמיד של שחר ואחד עם

תמיד של בין הערבים מאי מעמייהו דרבנן

תרי קראי כתיבי כתיב מלבד עולת הבקר

וכתיב יויצא ועשה את עולתו הלכך עביד

מנייהו הכא ומנייהו הכא במאי קא מיפלגי

ר' יהודה סבר עביד חד כדכתיב מלבד עולת

הבקר והדר עביד עבודת היום דילמא חולשא

חליש כהן גדול ור' אלעזר בר' שמעון סבר

כיון דאתחיל עביד ששה דילמא פשע דלגבי

עבודת היום זריז הוא דכולי עלמא מיהת חד

איל הוא כמאן כר' דתניא יר' אומר איל אחד

האמור כאן הוא האמור בחומש הפקודים ר'

אלעזר בר' שמעון אומר שני אילים הן אחד

האמור כאן ואחד האמור בחומש הפקודים

מאי מעמא דרבי דכתיב אחד ורבי אלעזר

בר' שמעון יימאי אחד מיוחד שבעדרו ורבי

נפקא ליה ממבחר יודריך ורבי אלעזר ברבי

שמעון חד בחובה וחד בנדבה וצריכי: קידש

ידיו ורגליו: ת"ר יובא אהרן אל אהל מועד

למה הוא בא להוציא את הכף ואת המחתה

שכל

האמור כאן. בתורת כהנים ואיל אחד לעולה: ולריכי. שיש

דעת נוטה לומר נדבה מובחרת כדי שתהא מקובלת ברצון ויש

ואחר כך אינו ואיל העם ואח"כ אימורי חטאח. כל אלו בטבילה

שלישית: ואחר כך תמיד של בין הערבים. בטבילה חמישית ולא

איירי הכא בהולאת כף ומחתה דפשיטא לן דבתר אילו ואיל העם

היא כדתניא לקמן [עא.] שכל הפרשה נאמרה על הסדר וכו': עביד

כדכתיב. חורה כהנים כחידה

ברישא הלכך אילו ואיל העם ואימורי

חטאת בתר עבודת היום והדר הולאת

כף ומחתה ואחר כך מוספין ותמיד

של בין הערבים דכתיבי לבסוף

בחומש הפקודים: החי מלבד חטחת

הכפורים. דמשמע דשעיר החילון

. קודם לאילו ואיל העם מאי עביד ליה

בשלמא מלבד עולת הבקר לאו ביום

הכיפורים כתיב ומרגלים לא יליף

דסמיך אסידרא למיעבד הני דתורת

כהנים ברישה אלה האי דכתב ביום

הכפורים גופיה מאי עביד ליה:

על מה שוה מכפר וכו'. במתניתין

ליה לעבועות (דף ב.) דריש ליה

הכי ועל שיש בה ידיעה בסוף וחין

בה ידיעה בתחילה שעיר הנעשה

בחוץ מכפר שנאמר (א) ושעיר חטאת

אחד מלבד חטאת הכפורים על

מה שזה מכפר זה מכפר מה פנימי

אינו מכפר אלא על דבר שיש בו

ידיעה כדמפרש התם אף חילון

. אינו מכפר וכו': **משמו.** של ר'

עקיבה: החד. מן שבעת כבשים:

עביד חד. כדכתיב מלבד עולת

הבקר לסמוך מקלת המוספין לעולת

התמיד: והדר עביד עבודת היום.

דאי אמרת כל המוספין יקריב עם

תמיד של שחר דילמה חליש ולה

מלי למיעבד עבודת היום והוא

עיקר הכפרה: דילמה פשע. ולח

עביד להו אחר עבודת היום ולמאי

דחיישת דילמה חליש ליכה למיחש

דלגבי עבודת היום זריז הוא ומחליף

כח וכולהו מוספין לא עביד דתורת

כהנים קדים ולריך לקיים זו וזו סדר

הכחוב ומדרשי המקראות: ד**רולי** עלמא מיהא. בין לר' אליעור בין לר' עקיבא חד איל הוא דליבור

דכולהו 'אמרי איל העם ולא איירי

באיל הכתוב בחומש הפקודים כלל:

355

רבינו חננאל

א [מיי' פ"י מהל' חמידין הל' א ופ"א מהל' עבודת

ייה"כ הל' א]:

הנעשה בחוץ, שנאמר שעיר עזים אחד חטאת ללמד שבפנים קרב מיד שעיר . אילו ואיל העם, שנאמר ויצא ועשה את עולתו וגו׳. ויצא ועשה או עוכות הה. ואחרי כן אימורי חטאות ואחרי כן תמיד של בין . הטררים, ור׳ אליטזר אמר עם תמיד של שחר, היכא דליכא טרודה היות. ארל היא קדמה, והאי מלבד חמאה הכתורים מירטי ליה ללמד, על מה שזה מכפר בדבר שאין בה ידיעה בתחלה ויש בה ידיעה בסוף, כך זה מכפר. ומפורש בתחלת שבועות. ר' יהודה אומר משמו כו'. האמור כאן, שנאמר ומאת י. עדת בני ישראל יקח שני אחד לעולה, הוא האמור בפרשת פינחס בענין ובעשור לחדש השביעי.

תום' ישנים (וגס) [עס] ממיד של בין הערבים, דמתניי לאו רי עקיבא היא דקחשיב איהו שעיר הנעשה בחוץ עם תמיד של בין הערבים, אבל אין נראה לומר כן שנאמר שאילו ואיל הנוח שהוא לחני עם תמיד של בין הערבים, ולפירושו נמי היינו יכולים להעמיד המשנה כרי עקיבא. והא דקאמר שעיר בין כהו דאה דקומנת שבי הנעשה בחוץ עם תמיד של בין הערבים היינו לחפוקי ושל אחרן תמיד של שחר, אבל קודם אילו ואיל העם אבל לא יתכן כלל שיקרא זה [עם] תמיד של בין הערבים כיון ש[היה] לפני אילו ואיל העם ולפני הולאת כף ומחתה שהיה מפסיק בבגדי לבן בינתים, אלא ודאי מתני' כרבי אליעזר היא. וא"ת כיון . דמתני' רבי אליעזר היא ופר העולה (עם) [קודם] שבעה הכבשים היה קרב למה לא הזכירו במשנה (עס) [קודס] שבעה כבשים. וני"ל דןלא חש למינקט סדרא דקרא. אבל קשיא אמאי לא קתני ופר העולה מקמי מילחא דרבי עקיבא [אלא משמע דר"ע] אכולהו [קאי] אפר העולה וז' כבשים דאמר נמי בברייתא בגמ׳ דעם תמיד של שחר בגמ׳ דעם תמיד של שחר היו קריבין, ואי הוה אמרינן דמתני' נמי כולה כרבי עקיבא אתיא שפיר, אבל לא ניחא כדפרישית לעיל. בסדר אתה כוננת כתיב קדושת

אחר עבודת היום השעיר

שעיר המוסף והכליל אילו

ואח"כ שעיר הנעשה כחוץ ואח"כ אילו ואיל העם ואח"כ אימורי חמאת. פרש"י כולהו בטבילה שלישית ולא נהירא לי דנהי דאמרינן לעיל דמתני׳ לאו מתקנתא מ״מ לאו משבשתא היא והא דלא קרא לה מתקנתא לפי שאין הסדר מפורש בה ולפרש"י ברייתא ע"כ פליגא אמתני' דבמתני'

קתני היו קריבים עם תמיד של בין הערבים ולפירש"י לא היה דבר קרב עם תמיד של בין הערבים ועוד דלקמן בסמוך פריך ודילמא בשעיר הנעשה בחוץ מפסיק להו והשתא על כרחך לרבי אליעזר לא פריך דהא כיון דסבירא ליה עביד כדכתיב אם כן על כרחך באילו ואיל העם כדכתיב מקמי שעיר מפסיק להו כדתניא הכא אלא ע"כ לר' עקיבא פריך דילמא בשעיר לחודיה מפסיק להו מנלן דמפסיק להו נמי באילו ואיל העם דילמא אילו ואיל העם עם תמיד של בין הערבים עביד להו והשתא לפרש"י כי משני ויצא ועשה את עולתו ואת עולת העם כו' אכתי מ"מ תיקשי לך ודילמה בשעיר הנעשה בחוץ ואילו ואיל העם דוקא מפסיק להו מנלן דמפסיק להו באימורי חטאת ועוד ק"ל אמאי קרי לה מתקנתא האיכא למיבעי עלה כמו אמתניתין אי אימורי חטאת קריבין בטבילה שלישית בהדי אילו ואיל העם או בהדי תמיד של בין הערבים על כן נראה לי דאימורי חטאת י קריבין עם תמיד של בין הערבים ודברי ר' עקיבא דמתניתין ה"פ עם תמיד של שחר היו קריבין הכבשים ופר העולה ושעיר הנעשה בחוץ קרב אח"כ בזמנו עם אילו ואיל העם והאי דלא קתני אילו ואיל העם משום דר"א מודה לו בהו דבטבילה שלישית הוו ומאי דתני היו קריבין עם תמיד של בין הערבים ה"ק עוד הקרבות אחרות קריבין עם תמיד הערב והא דלא קתני להו לא בדברי ר' אליעזר ולא בדברי רבי עקיבא שמא משום דלאו קרבן שלם נינהו דכבר נזרק

הדם בטבילה שניה הלכך לא חיישי למיחשביה כיון דאינו אלא גמר קרבן ולא עבודה דמעכבי כפרה דאינהו עלמן שלא הוקטרו אימורין כשר ודברי רבי אליעזר דמתני׳

יש לפרש דלא פליג אתנא דבי שמואל וה"ק ויצא ועשה אילו ואיל העם וה"ה אימורי חטאת אלא דשיירינהו מטעמא דפרישית והא

דעת נוטה לומר חובה תהא מובחרת כדי שילא ידי חובתו יפה: דקתני ז' כבשים חמימים ושייר פר העולה ושעיר הנעשה בחוץ יש לומר משום דרבי עקיבא ס"ל דקריבין עם תמיד של שחר אחא רבי אליטזר למימר אתה מקדים אותם לכל היותר שאתה יכול ואני מאחר אותם כל מה שאני יכול וממילא ידענא דהיינו טעמא דכתיבי לבסוף בפרשת פינחס ואם כן ה״ה פר העולה ושעיר הנעשה בחוץ דכחיבי לבסוף וניחא ליה למינקט כבשים משום דאית בהו פלוגתא טובא לרבי עקיבא כולהו בבקר ולרבי יהודה אליבא דרבי עקיבא אחד בבקר וששה עם תמיד של בין הערבים ולר׳ אלעזר בר רבי שמעון איפכא:

(ועם הפיקו) נעם מוספי יום, ורפינו יעקב הגיה והכליל (ו)אילים עם חלבי יום, דהכליל אילו עם מוספי יום לא אחי לא כרבי אליעזר ולא כרבי עקיבא, דרבי אליעזר קחני בברייתא ועשה אילו ואיל העם ואימורי חטאת אבל פר העולה וז' כבשים עם תמיד של בין הערבים והולאת כף ומתחבה היתה אחר אילו ואיל העם ואימנורי חטאת לרבי אליעזר כדפרישים לעיל, דבריש [עביד] דמו"כ ואחר כך של חומש

המזוחת שך המנושה היהוא מנו עו מוספי מיו ה אלה חוצאת כך ונותחה מספקת בינתמים, לרבי עקיבל היו בראות כן שנ חוצא הפקדים, וא"יר לא היה אליו עם מוספי יום אלא הוצאת כך ונותחה מוספקת בינתמים, לרבי עקיבל ני לא אמיא דאם לה פניאל וי דמוספין היו עם תמיד של שחר ואילו ואיל העם היו זמן גדול אחר כך שהיה מפסיק כל עבודת היום ושעיר החיצון בינתיים ולכך הגיה

והכליל אילים עם חלבי יום פיי אילו ואיל העם ואימורי דמטאת דפרים הנשרפים דפרק שני שעירי היה מקריב יחד לפני הואת כף ומחתה כרבי אליעזר כדפרישית לעיל. מ״ר. מיהו כרבי עקיבא משמע שסובר הפייט שכתב קידש ועשה שעיר המוסף והכליל (ו)אילים עם חלבי יום, משמע שהיה שעיר המוסף קרב מחילה והיינו דלא כרבי אליעזר, אבל הכליל (ו)אילים עם חלבי יום ודאי גרסיע וכרבי עקיבא ודאי סובר הפייט (שמקודם) [שמקדים] שטיר החיצון לאילו ואיל העם. וא״מ הלא לא הזכיר הפייט הקטרת אימורין המוספין היכן היו, ואומר ר״מ שסובר שהיו עם ממיד של שחר ממש כרבי עקיבא וכבר הזכיר זה שכתב חניכיו יגישו את תמיד השחר קרצו

ראח"ב שעיר הנעשה בחוץ ואחר כך אילו ואיל העם. ואף על גב דכתיב וילא ועשה את עולתו ואת עולת העם ודייקינן מינה בסמוך יניאה ראשונה ומשמע דמיד ביניאה ראשונה עביד להו והכא קאמר דשעיר הנעשה בחוץ עביד ברישא ויש לומר דהכי קאמר מכל מה שכתב בפרשת אחרי מות לא היה דבר קודם לאילו ואיל העם ביניאה ראשונה ושעיר הנעשה בחוץ לא כתיב התם: עביד חד כדכתיב והדר עביד ששה דחומש הפקודים. ואם תאמר אמאי מפסיק נכנשים מקלמן ננקר ומקלמן נערג יקריג כולן בבקר מדכמיב מלבד ואי משום דכתיבי לבסוף הלכך בעינן שיקריב מהן בערב והא פר העולה נמי כתיב לבסוף אפילו הכי מקריבו בבקר ולא אמרינן שיזרוק דמו והקטרתו בערב ואם כן נימא דפר העולה יהא בבקר והכבשים כולן בערב ויש לומר דקרא דמלבד דגמרינן מיניה להקריב המוספין בבקר עיקר טעם הוא הלכך כל כמה שנוכל לעשות בבקר מן המוספין עבדינן ומשום דכתיבי מוספין לבסוף יש להנית קלת מן המוספין להקריב בערב וכיון דמשיירין מן הכנשים לערב למר ששה ולמר חד סגי: דבולי עלמא מיהת חד איל הוא כמאן ברבי. ואף על גב דרבי אלעזר ברבי שמעון נמי איירי בברייתא דלעיל

ומשמע דמודה לחנה קמה דאמר אילו ואיל העם דמשמע דלה הוי אלה חד איל יש לומר דודאי מודה לחנה קמה דלרבי עקיבה לה הוה אלא חד איל דרבי אלעזר בר"ש דברייתא משמע דאליבא דרבי עקיבא קאמר אבל אליבא דנפשיה שני אילים הן:

המוספין של חומש הפקודים אאין קריבין יחד, [ו]השתא ניחא. אבל יש שהיו מפרשין דשפיר גרסינן והכליל (ו)אילו עם מוספי יש. ולפי השניר [ב]משנה לקח שיטחו ששונה וילא ועשה אילו ואיל העם וז' כנשים חמימיים דברי רבי אליעור והיינו הכליל אילו עם הז' בבשים ואיל העם שהם מוספי יום, ואין נראה דודאי מתני' (ד)לא מיפרשא כמשמעה דאם כן פליג [א]אמר רבי אליעזר דברייתא, ישד שאין טעם זה מפורש בנמר" אלא טעמא אדרנו ילמנה (דיל אינו מפים טו במנס ומים בין נוחמת דבי מלישר דבר ימים. ישד שאין טעם זה מפורש בנמר" אלא טעמא אדרנו אלינור ובין מקיבא הנגרסא ואם כן על כרחין הייטו נמי רבי אליעור דגמרא מדלא מפרש בה טעמא אחרינא. עריב מעטוד קודש

שנאמר ושעיר חשאת אחד פלבר חשאת הכפורים. וא"מ היכי דריש מניניה הכי והא (אינו לניך) [אינטריך] דלא מימא שהוא שעיר הנעשה בפנים כדאמרינן בסמוך דלרבי אינטריך למיכמב איל אחד דלא מימא שני אלים היו דמ"כ ודחומש הפקודים ואם כן הכא נמי (של כל אחד) [הוי משמע שהכל אחד] דכמיב ושעיר מטאת אחד. י"ל דהא לא ס"ד כיון שכל קרבנות האמורין כאן בחומש הפיקודים הן נעשין בחוץ על מובח החילון לא אחי למיטעי שהוא שעיר הפנימי אבל שני האילים הן נעשין בחוץ והילכך לריך לומר

 לעיל
ג., ג) לעיל לד. [מגילה
כח.], ד) [ל"ל נדריכס], ה) לעיל לב., ו) וקריבין עם ט נעיל נפי, ז) נקריפין עם ממיד של בין הערבים ומתני׳ דקתני היו קריבין עם תמיד של בין הערבים כל מוני של כל הצטבילה ה"פ עם כו' דבטבילה שלישית הוי והיו קריבין עם כר כנ"לו רש"א,

תורה אור השלם שַּׁעִיר עַזִּים אֲחַד חטאת מלבד הַבָּפֶּרִים וְעלֵת הַתְּמִיד ומנחתה ונסכיהם: רמדרר כמ יא

במובו כטיא 2. מִלְבֵד עֹלַת הַבּּקֶּר אֲשֶׁר לְעֹלַת הַתְּמִיד אֲשֶׁוּ יְעְלֵוּנ תַּעֲשׁוּ אֶת אֵלֶה:

3. ורחץ את בשרו במים בּבְּקְקוֹם קְּרוֹשׁ וְלָבַשׁ אֶת בְּגָדְיוֹ וְיָצָא וְעָשָׂה אֶת עלָתוֹ וְאֶת עלַת הָעָם ַוְכָפֶּר בַּעֲדוֹ וּבְעַד הָעָם: ויקרא ְטז כד

4. וּבָא אַהַרוֹ אֵל אֹהֵל מועד וּפְשַׁט אֶת בִּגְדֵי הַבְּּד אֲשֶׁר לְבַשׁ בְּבאוֹ אֶל הַלֹּדֶשׁ וְהִנִּיחָם שְׁם: אֶל הַלֹּדֶשׁ וְהִנִּיחָם שְׁם:

הנהות הב"ח (h) רש"י ד"ה על מה כו'

מכפר שנאמר שעיר עזים אחד חטאת מלכד חטאת הכפורים:

הגהות הגר"א

[א] גם' ואח"כ אילו ואיל העם ואימורי חטאת ואח"כ שעיר הנעשה בחוץ שנאמר שעיר עזים אחד חטאת מלבד חטאת הכפורים ואח"כ חמיד כו' כצ"ל:

מוסף רש"י

. איל אחד האמור כאן. שהיה קרבן ליבור ביוה"כ הוא האמור כאן באחרי מות ומאת עדת בני ישראל יקח שני שעירי עזים לחטאת ואיל אחד עזים לחכ לעולה, הוא האמור בפנחם למוספין (לעיל ג.). ובא אהרן אל אהל מועד. נאמר אחר שגמר הקטרה ומתן דמים פר ושעיר (לעיל לב.). למה הוא בא. אל ההיכל הרי גמר עבודותיו אף במקרא זה לא פירש מה יעשה לשם (שם). להוציא את הכף ואת המחתה. שהנים ניו הבדים כדכתיב ונתן את הקטורת על האש וגו׳

וקיבל דמו במזרק חילק יין פני הקטיר ונירות הטיב פירש והקטיר ונירות הטיב הקריב ראש ונתח, ופי' ר"ת שעשה הפר העולה וז' כבשים עם תמיד של שחר

דחד (אלא) [איל] הוא (לא) מונה. מה"ר יוסף.